

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (40)

Спецвипуск до тижня науки

«Сучасний коледж – науково-методична майстерня»

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (40)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 01 травня 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 2(40). – 133с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНО ПРО МІСЮ ВИКЛАДАЧА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>МАРЦЕНЮК О.Г.</i>	5
THE PECULIARITIES OF PRACTICAL USE OF ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN MODERN ENGLISH	
<i>Ліана ГРИЦИШЕНА</i>	7
PHONETICS VS PHONOLOGY	
<i>Владислава ГУРКАЛО</i>	13
АФІКСАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНОТАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	
<i>Анжеліка КУЛИК</i>	16
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ- ЗООНІМІВ ТА ЇХ УКРАЇНОМОВНІ ЕКВІВАЛЕНТИ	
<i>Софія РЕМЕНЯК</i>	20
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТА МОТИВАЦІЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА	
<i>Ілона СНІГУР, Анастасія ФУССА</i>	25
ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
<i>Юлія ХОМЕНКО</i>	30
TYPOLGY OF THE SYSTEM OF PARTS OF SPEECH IN ENGLISH LANGUAGE	
<i>Леся ПАВЛИШИНА</i>	36
ORIGINS AND LINGUISTIC PECULIARITIES OF NEW ZEALAND ENGLISH	
<i>Олександра ДЕРЕВЕНКО</i>	39
ТОПОНІМІЧНА ЛЕКСИКА ТА МЕТОДИ ЇЇ ОПИСУ В АНГЛОМОВНИХ СЛОВНИКАХ	
<i>Марія ФЕДОРИШИНА</i>	43
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВНЗ	
<i>МАЗУР Т.А.</i>	49
ЗНО З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: НА ВСІ 200!	
<i>БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю.</i>	53
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ІМЕННИК» У 6 КЛАСІ	
<i>Тетяна БАГРІЙ</i>	57
СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДІЄСЛОВО» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ	
<i>Діана СІЛКО</i>	61
ІГРАШКА У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Маріям МАДЖИДОВА</i>	66
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Вікторія ТЕТЕРУК</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ РІЗНИХ ВИДІВ ЛІЧБИ	
<i>Анастасія М'ЯКУШ</i>	76

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ДОВГАНЮК</i>	79
УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ПШЕНИЧНА</i>	82
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ	
<i>Марина СИТНИК</i>	87
ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ФІЗИКИ	
<i>МИСЛИЦЬКА Н. А., КУЗЬМИНСЬКИЙ О.В., БАЙДА А.Г.</i>	95
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВИМОГА ЧАСУ	
<i>РОМАНУХА Ю. В.</i>	100
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ СДУГ	
<i>БАРЩЕВСЬКА І.В.</i>	102
ЕЛІТА РОЛОНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-ТУРЕЦЬКУ ВІЙНУ 1621 РОКУ	
<i>ЛИСИЙ А.К.</i>	104
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	
<i>Андрій САТАНОВСЬКИЙ</i>	107
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
<i>КИСЕЛЬОВ Д.Л.</i>	111
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	
<i>Ярослава ЯРЕМЕНКО</i>	115
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	
<i>Яна СТЕЦЮК</i>	119
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ	
<i>Катерина ФОРОСТЯНА</i>	125
ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>ЧМІХАЛЕНКО В. С</i>	128

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей
Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ІМЕННИК» У 6 КЛАСІ**

УДК 373.5.016 :811.161.2

Тетяна БАГРІЙ

студентка філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник:

викладач кафедри української філології,

к.пед.н Похилук О.М.

Annotation. *The article substantiates the expediency and effectiveness of the use of modern educational technologies in the educational process; The peculiarities of the application of pedagogical technologies are analyzed and described and examples of their use during the study of the topic "Noun" in Ukrainian language lessons in 6th grade are given.*

Key words: *pedagogical technology, storytelling, research activity, method "Six hats".*

Постановка проблеми (актуальність).

Сучасне життя розвивається бурхливими темпами, тому відбулися вагомі зміни у системі освіти. Учитель, навіть найталановитіший, уже не може бути єдиним джерелом інформації. На сучасному етапі розвитку шкільної освіти проблема активної пізнавальної діяльності учнів набуває особливо важливого значення у зв'язку з високими темпами розвитку та вдосконалення науки й техніки, потреби суспільства в людях освічених, здатних швидко орієнтуватися в обстановці, іншими словами, які володіють варіативністю дій і комбінаторикою мислення. Рішення цієї проблеми стає можливим тільки в умовах активного навчання, що стимулює розумову діяльність учнів. Учитель має усвідомити: щоб освіта була якісною, педагогічну діяльність слід спрямовувати не тільки на засвоєння учнями знань, предметних умінь і навичок, а й на засвоєння ними способів, методів і прийомів, на розвиток здібностей у пізнанні нового, незнайомого, на створення умов для розвитку самостійності та набуття ще за шкільними партами

досвіду вирішення проблеми, реалізації своїх намагань як в освітній діяльності, так і загалом у суспільстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Цій темі присвячено дослідження І. Дичківської, М. Пентиліук, Л. Пироженко, А. Піхоти, О. Пометун, Г. Самохіної, Т. Симоненко, М. Скрипника, Н. Суворової, І. Хом'яка, А. Ярошенко, у яких описано теоретичні засади інноваційних технологій. Особливості інтерактивних технологій навчання в школі охарактеризовано в роботах педагогів, психологів і методистів (О. Біда, І. Гейко, О. Єльнікова, В. Кремень, О. Падалка, В. Паламарчук, А. Пироженко, Т. Шамова та ін.). крім того, проблемам педагогічної інноватики присвятили свої роботи такі науковці, як О. Абдалова, О. Василенко, І. Галиця й О. Галиця, В. Докучаєва, О. Ісакова, О. Фатхутдінова. Вони розуміння нового в освітньому процесі співвідносять із такими характеристиками: корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове.

Виокремлення мети та основних завдань дослідження. Метою статті є аналіз використання сучасних освітніх технологій у процесі вивчення теми «Іменник» на уроках української мови в 6 класі.

Основні завдання:

- обґрунтування доцільності та ефективності використання сучасних освітніх технологій у навчально-виховному процесі,

- аналіз, опис та наведення прикладів застосування деяких педагогічних технологій під час вивчення теми «Іменник» на уроках української мови в 6 класі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагогічна технологія – сукупність способів організації навчально-пізнавального процесу або послідовність певних дій, операцій, пов'язаних з конкретно діяльністю вчителя й спрямованих на досягнення поставлених цілей (технологічний ланцюжок).

Рекомендується здійснювати вибір технології в залежності від предметного змісту, цілей уроку, рівня підготовленості учнів, можливості задоволення їхніх освітніх запитів, вікової категорії школярів.

Учитель може використовувати різні методи на уроках української мови. Наведемо деякі приклади.

Сторітелінг – це мистецтво цікавої розповіді. Учитель може захопити учнів своїми розповідями про іменник та його значення в житті людини. Доцільно й учнів залучати до створення подібних розповідей, зокрема на основі різних теоретичних відомостей і мовних фактів. На уроках української мови шестикласники можуть створювати історії «з життя» родів, відмінків, чисел, прямих, трикутників тощо

– про їхні стосунки, мрії, уподобання та інше.

Наведемо приклад лінгвістичної казки-історії, яка нагадає дітям про роди, числа та відмінки іменника:

«Одного разу із п'яти літер народився Іменник. Озирнувся він навколо і зрозумів, що не знає свого РОДУ. Пішов Іменник блукати світом, щоб про це дізнатися. Раптом назустріч йому чвалає Дієслово.

- Вибачте мені, чи можете підказати, який у мене РІД? – несміло спитав малюк у бундючного Дієслова.

- Не знаю. Відчепися! – грубо відмовило Дієслово.

Розгублений Іменник помандрував далі. Пройшовши півгодини, сів перепочити. Несподівано до нього підійшов інший Іменник, набагато старший за нього.

- Ти чого такий сумний, хлопче? – звернувся старий.

- Я не знаю свого РОДУ, – через сльози видавив Іменник.

- Скажи, як тебе кличуть – і тоді я назву твій РІД.

- Моє ім'я Сонце.

- У тебе середній РІД, дитино, бо твоє ім'я співвідноситься із займенником «воно».

- А відмінок? – радісно застрибав Іменник.

- Називний, але поки що, бо якщо ти зникнеш, буде РОДОВИЙ, коли тобі щось подарують, то буде ДАВАЛЬНИЙ, тебе побачать – буде ЗНАХІДНИЙ, коли тобою пишатимуться, то будеш в ОРУДНОМУ відмінку, на тобі будуть засмагати, тоді будеш у МІСЦЕВОМУ. А якщо Іменники зустрічають такого ж, як сам, то їх стає МНОЖИНА, але це не кожному під силу. Бувають такі Іменники, що існують все життя тільки в МНОЖИНІ або в ОДНИНІ. Підростеш, дитинко, і з часом

дізнаєшся про Відміни, бо ти повинен спілкуватися з іншими словами.

Ось так і закінчилась перша пригода Іменника на ім'я Сонце».

Коли діти складають власні історії, то вони краще знайомляться із теоретичним матеріалом, розвивають творчу уяву та фантазію, виховується любов до рідної мови. Такі історії доречно складати на етапі вивчення нового матеріалу.

На уроках української мови доцільно залучати учнів до дослідницької діяльності, під час якої відбувається ознайомлення з основними етапами наукового дослідження – такими як спостереження та експеримент.

Дослідницька діяльність учнів на уроці передбачає: 1) дослідницький підхід до введення понять; 2) проведення лінгвістичних спостережень; 3) виконання вправ на дослідження.

Наведемо приклади таких вправ на лінгвістичні спостереження:

Завдання 1: Уявити себе супершифрувальниками, розшифрувати слова й закреслити зайве слово.

1 к. АНДРОЯТ, ЛЮТПНЬА, АЛІФАК, РАШФ

(троянда, тюльпан, фіалка, шарф)

2 к. КОХЙЕ, СІНЕТ, ІЖИВТ, ЛУФОБТ
(хокей, теніс, **живіт**, футбол)

3 к. АШТПО, АІДРО, ФАГРЕЛТЕ, КТІВІНК

(пошта, радіо, телеграф, **квітник**)

Завдання 2. Лінгвістичне дослідження (на картках).

1. Визначте, що означає кожна група іменників (назва дій, якостей, почуттів, речовин, збірні назви), і спробуйте поставити їх у множині:

• Студентство, дітвора, птаство, волосся, молодь, людство – збірні назви;

• Залізо, молоко, масло, віск, золото, вовна – назва речовин;

• Сміливість, гнів, радість, сум – назва почуттів.

Чи можна поставити ці іменники у множині?

Ці іменники не можна поставити у множині, адже вони вказують на збірні назви.

За дослідницького підходу вчитель не дає нову для учнів інформацію в готовому вигляді, а підводить учнів до усвідомлення поняття за допомогою навчально-пізнавальної діяльності. Усі ці вправи розвивають критичне та логічне мислення, самостійність та спостережливість. Доречно їх використовувати на уроках засвоєння нових знань, умінь та навичок.

Досить цікавою технологією є метод «Шести капелюхів» Едварда де Боно. У його основі лежить ідея паралельного мислення. Традиційне мислення ґрунтується на полеміці, дискусії й зіткненні думок. Метод шести капелюхів – це простий і практичний спосіб здолати подібні труднощі за допомогою розділення процесу мислення на шість різних режимів, кожен з яких представлений капелюхом певного кольору. У повнокольоровому друці кольорові шляпки прокатуються по черзі, накладаючись один на одного, і на виході ми отримуємо кольорову картинку. У кінці роботи усі ці аспекти будуть зібрані разом, і ми отримаємо «повнокольорове мислення». Білий капелюх – інформація, червоний – почуття й інтуїція, чорний – критика, жовтий – логічний позитив, зелений – креативність, синій – управління процесом.

Наведемо приклад: Зелений капелюх: гіпотеза виникнення назв. Білий капелюх: теоретичний матеріал про граматичні категорії іменника. Жовтий капелюх:

виконання вправ. *Синій капелюх*: складання «Сенкану» та виконання тестових завдань. *Червоний капелюх*: висловлення своїх почуттів від уроку.

Техніку де Боно можна використовувати на будь-якому рівні складності. Сама методика вимагає фокусування на різних аспектах, а отже, розвиває уважність.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, інноваційне навчання – це процес, який оновлює навчальну систему та унеможливорює пасивність учнів під час уроку. Новітні педагогічні технології допомагають встановити партнерські

взаємовідносини між вчителем та учнями, що позитивно впливає на процес засвоєння інформації та формування соціокультурної компетентності. Їх використання сприяє формуванню в учнів глибоких теоретичних знань, практичних навичок, стимулює конструктивно-критичне мислення, пробуджує інтерес та мотивацію. Наступні дослідження в цьому напрямі передбачають розширення списку сучасних освітніх технологій та теоретичне обґрунтування їх застосування під час вивчення всіх розділів української мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Денисюк І. П. Філологічний експрес. Цікаве про іменник. Київ, 2014. URL: https://irynadenysjuk.blogspot.com/2014/10/blog-post_68.html (дата звернення: 04.04.2022).
2. Дичківська І. Р. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. Харків: Основа, 2005. С.31-35.
3. Інтерактивні методи на тему: «Іменник як частина мови». URL: [8%22](#) (дата звернення: 05.04.2022).
4. Інтерактивні форми та методи роботи на уроках української мови та літератури. URL: <https://vseosvita.ua/library/interaktivni-formi-ta-metodi-roboti-na-urokah-ukrainskoi-movi-ta-literaturi-476172.html> (дата звернення: 05.04.2022).
5. Новікова Н. М. Інтерактивний урок узагальнення знань з теми «Іменник» із використанням методу 6 капелюхів Едварда де Боно. 2013. С. 1-12. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-uroku-z-ukrayinskoyi-movi-v-6-klasi-uzagalnennya-znan-z-temi-imennik-iz-zastosuvannyam-metodu-6-kapelyuhiv-edvarda-de-bono/#> (дата звернення: 04.04.2022).
6. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. С.12-15.
7. Скрипник М. Інтерактивні методи навчання. Київ, 2005. С.30-43.
8. Тищенко Л. О. Дидактичний матеріал із теми «Іменник»: навч. посібник. Київ, 2016. С. 19-25.

Стаття надійшла до редакції
11 квітня 2022р.